

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:

Mf.I.40.032/2022/10.

A felperes:

felperes neve (címe)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Kócsó Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kócsó Krisztina ügyvéd, címe)

Az alperes:

alperes neve (címe)

Az alperes képviselője:

Jogi Képviseleti Főosztály (ügyintéző: (képviselő neve))

A per tárgya:

Fegyelmi határozat hatályon kívül helyezése

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Szegedi Törvényszék 5.M.70.030/2021/53.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:

Az alperes 5.M.70.030/2021/54.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezéseit részben megváltoztatja és az elmaradt munkabér összegét 22 372 788 (huszonkettőmillió-háromszázhetvenkettőezer-hétszáznyolcvannyolc) forintra felemeli, a kártérítés összegét 1 675 (ezerhatszázhetvenöt) euróra leszállítja.

Mellőzi az alperes 2020. december 22. napján kelt (határozat száma) számú határozatának megváltoztatására és megrovás fegyelmi büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezést.

Az állam terhén maradó illeték összegét 1 470 000 (egymillió-négyszázhetvenezer) forintra leszállítja, és kötelezi a felperest, hogy az erre irányuló felhívásra a Magyar Államnak fizessen meg 30 000 (harmincezer) forint elsőfokú eljárási illetéket.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy az erre irányuló felhívásra a Magyar Államnak fizessen meg 92 193 (kilencvenkettőezer-százkilencvenhárom) forint fellebbezési eljárási illetéket.

Megállapítja, hogy 2 671 511 (kettőmillió-hatszázhetvenegyezer-ötszázötvenegy) forint fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes 2002. december 1. napjától teljesített szolgálatot az ügyészségen, kezdetben fogalmazóként, majd ügyészségi titkárként, amelyet követően 2008. május 1. napján nevezték ki ügyésznek a (város 1 neve) Városi Ügyészségre. 2008. július 1. napján a (város 2 neve) Városi Ügyészségre helyezték át, ahol 2010. december 1. napjától csoportvezető ügyész, 2012. december 1. napjától vezetőhelyettes ügyész beosztásban dolgozott. 2016. június 1. napjától kirendelték a (megye neve) Megyei Főügyészségre (a továbbiakban: Főügyészség), ahová 2017. március 1. napján áthelyezték, és a Gazdasági Bűnügyek Csoportjában teljesített szolgálatot. Havi illetménye bruttó 1 052 012 forint, ruházati költségértéke évi bruttó 301 000 forint, cafeteria juttatása évi bruttó 226 665 forint.

[2] A felperes a Főügyészségen jellemzően gazdasági büntető ügyekkel foglalkozott, amelyek kiemelt ügyek, adócsalással, költségvetési csalással kapcsolatosak, több esetben céghálózatot felölelő bünszervezetben elkövetett, több vádlottas, bonyolult ténybeli és jogi megítélésű ügyek, jellemzően több tízezer oldalas nyomozati irattal. Továbbá szükség esetén élet és testi épség elleni, valamint kábítószerrel kapcsolatos ügyekkel is foglalkozott, amelyekben többek között nyomozás felügyeleti, vádirat készítési, bíróság előtti vádképviselési teendőket végzett, valamint nemzetközi vonatkozású ügyekben európai értekezleten prezentációt tartott. A Főügyészségen általános gyakorlat volt, hogy a nagy terjedelmű ügyek iratait a gazdasági ügyeket tárgyaló ügyészek mindig az irodájukba tartották. Az ügyésznek nincs leírója, maga készíti a határozatokat, intézkedéseket. Az alperes által elismerten a gazdasági ügyeket tárgyaló ügyészek nagyon leterheltek, a 30 napos ügyintézési határidő nem, vagy nehezen tartható.

[3] A felperes szakmai irányítója 2020. májusáig a főügyész-helyettesi feladatokat ellátó (személy 1 neve), ezt követően (személy 2 neve) mb. főügyészhelyettes volt.

[4] A Főügyészség előtt (ügyszám) számon folyamatban volt büntetőeljárásban a felperes a 2017. november 16. napján kelt 30. sorszámú határozattal az adócsalás büntette miatt az eljárást megszüntette. Az ugyanezen a napon meghozott 31. sorszámú határozattal (ügyszám 2) számra elkülönítette a közokirat-hamisítás büntette miatt indult bűnügyet, és a határozaton – egyebek mellette – utasítást adott az új ügynek a (ügyszám) számú ügyszámhoz való csatolására, amelyet a lajstromban 2017. november 22. napján rögzítettek, azonban a csatolás tényét a (ügyszám) számú ügy iratborítóján nem tüntették fel. Ezt követően a 2017. november 28. napján kelt (ügyszám 2)/2. számú határozattal elrendelte a bűnügy (város 2 neve) Járási Ügyészségre történő áttételét, majd 2017. december 14. napján utasítást adott az irodának a nyomozati irat I. kötetéből az 1-37., 561-563., 600-624., II. kötetéből az 1-117., III kötetéből az 1-56., VI. kötetéből a 321-362 oldalak 2 példányban történő másolására. A fénymásolni kért iratokat a felperes nem kapta meg, az iratban utasítást, intézkedést nem tett, az iratot ezt követően nem látta, és a Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal felé sem szolgáltatott adatot.

[5] A felperes tevékenységét (személy 3 neve) legfőbb ügyészségi ügyész vizsgálta a 2011. január 25. és 2018. október 30. napja közötti időszakra 15 ügyre kiterjedően. Ezek közé tartozott a (ügyszám) számú ügy is, amelyben ügyviteli hiányosságot nem észlelt, kizárólag a cselekmény minősítésére állapított meg jogalkalmazási hibát.

[6] A Főügyészségre a nyomozó hatóság 2020. július 14. napján érdemi befejező intézkedés megtételére megküldte a (ügyszám) számú ügyben a 12 – egyenként 800-1000 oldal terjedelmű – Adria dossziéból álló nyomozati iratokat. A felperes a nyomozó hatóság átiratára 2020. augusztus 07. napján kézzel feljegyzésben rögzítette, hogy a nyomozó hatóság tájékoztatása szerint az iratkézből igazolásáról szóló iratot még nem tudták megküldeni, a 30 napról való lemondásnak nincs nyoma, ezért vádemelés sem lehetséges, (...) kóddal kivezette, és az iratot nem tette nyilvántartásba. A vádirat tervezetét az egy hónapos határidőn túl, a fegyelmi eljárás megindítása előtt, 2020. decemberben a járványügyi rendelkezések miatt emailben küldte meg revízióra (személy 4 neve) osztályvezető ügyésznek, a vádindítvány ez alapján megtörtént.

[7] A felperes 2020. őszén sikeresen pályázott 2021. január 01. napjától 2021. június 30. napjáig terjedő időtartamra tartós külszolgálatra, nemzetközi szakértői munkakörbe, az (szervezet neve) magyar nemzeti szekciójához.

[8] 2020. december 15. napján (tanú 2 neve) büntető irodavezető (személy 2 neve) mb. büntetőjogi főügyész helyettes utasítására a felperes (szervezet neve) kiküldetése miatt irathely ellenőrzést végzett a felperesre szignált iratokat érintően, ezért az elektronikus büntető nyilvántartó rendszerből lekérte a felperes folyamatban lévő ügyeinek listáját, valamint az ott dolgozó valamennyi ügyészre kiterjedően a csatolt ügyek listáját. Ugyanezen napon a felperes és (tanú 2 neve) irodavezető a csatolt iratok ellenőrzésekor a felperes irodájában a (ügyszám) számú irat legalján megtalálta a (ügyszám 2) számú iratot, amelyben kizárólag az áttételt elrendelő határozat volt, a fénymásolatok sem voltak fellelhetők, azokat akkor az irodavezető nem kereste.

[9] (tanú 1 neve) mb. főügyész a 2020. december 16. napján kelt (határozat száma) számú határozattal fegyelmi eljárást rendelt el a felperessel szemben a (ügyszám) és a (ügyszám 2) számú ügyekkel összefüggésben hivatali kötelesség vétkes megszegése miatt.

[10] A Legfőbb Ügyész a 2020. december 22. napján kelt (határozat száma) számú határozatával megállapította, a felperes vétkes a legfőbb ügyész, az ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak jogállásáról és az ügyészi életpályáról szóló 2011. évi CLXIV. törvény (a továbbiakban: Üjt.) 82. § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott hivatali kötelesség megszegésével megvalósított fegyelmi vétségben, és ezért az Üjt. 84. § (1) bekezdés f) pontja alapján hivatalvesztés fegyelmi büntetéssel sújtotta. Egyben a felperest az állásából felfüggesztette és elrendelte a fegyelmi határozat jogerőre emelkedéséig terjedő időre teljes illetménye visszatartását. Határozatának indokolásában rögzítette, a felperes a (ügyszám) számú ügyről elkülönített ügy áttételét követően nem intézkedett az iratoknak a (város 2 neve) Járási Ügyészség részére történő megküldéséről, az ügy iratát visszacsatoltatta, és ennek következtében az ügy büntethetősége 2020. november 28. napján elévült. Emellett az elkülönített ügy esetében a Bünyügyi Nyilvántartó Hivatal felé történő adatszolgáltatási kötelezettségét is elmulasztotta. A (ügyszám) számú ügyben a nyomozó hatóságtól vádra érkezett iratok 2020. július 14. napján megtörtént kiszignálását követően a vád elintézésére biztosított 30 napon túl, 2020. augusztus 18. napján a felperes kivezetni rendelte az (...) kódot 2020. augusztus 7. napjával, az ügyet nyilvántartásba sem helyezte, de ügyészi intézkedést nem tett, az ügy nem került az elintézetlenek listájára, a vádirat tervezetet 2020. december 17. napjáig elkészítette. Utalt arra, a felperes a felelősségét a meghallgatása során mindkét terhére rótt fegyelmi vétség tekintetében elismerte. Mindezen kötelezettségszegésekkel megsértette az Alaptörvény 29. cikk (1) bekezdését, az Üjt. 1. § (1) bekezdését, 7. § (1)-(2) bekezdését, valamint 16.§ (1) bekezdés a) pontját, továbbá az Üjt. 153. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 52. § (1) bekezdés c) pontját, Ügyészségi Közlöny LXII. évfolyamának 12. számában közzétett, az ügyészi hivatás etikai szabályairól szóló ajánlás I/a-b) és d) pontját, valamint II/b), III/b-d) pontját, így megvalósította az Üjt. 82. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző fegyelmi vétséget. A fegyelmi büntetés kiszabásánál súlyosító körülményként értékelte, hogy a fegyelmi vétség következtében az ügyészi szervezet az alapvető törvényi kötelezettségeinek nem tehetett eleget, hasonló mulasztás miatt a felperessel szemben már sor került fegyelmi büntetés, illetve egyéb fegyelmi intézkedés alkalmazására, a felperes cselekményét a vezetőivel fennálló bizalmi viszony megsértésével, részben vezetőit megtévesztve követte el, és a mulasztások alkalmasak voltak az ügyészi szervezet tekintélyének, megítélésének kedvezőtlen

befolyásolására. Enyhítő körülményként a felperes hosszabb ideje tartó szolgálati jogviszonyát vette figyelembe.

[11] A felperes az (szervezet neve) magyar nemzeti szekciójához való (város 3 neve)-i kiküldetéssel kapcsolatban (bérbeadó neve) bérbeadóval megkötött lakásbérleti szerződés alapján 2020. december 22. napján átutalt 3 350 eurót. A fegyelmi határozat 2020. december 23-i kézbesítését követően azonban a szakmai fejlődését támogató nemzetközi képzésen nem vehetett részt, elállt a bérleti szerződéstől, felhívás ellenére az általa átutalt összeget a bérbeadó nem utalta vissza

[12] A fegyelmi határozat közlésekor a felperes 18 éves ügyészi szolgáti jogviszonnyal rendelkezett, családfenntartó, 3 (8, 6 és 3 évesek) kiskorú gyermeket nevelt a 4 órában dolgozó feleségével. A felperes jövedelmére támaszkodva családi házat vásároltak 15 200 000 forint kölcsön felvétele mellett, amelynek havi törlesztő részlete 91 556 forint.

A hivatalvesztés büntetést sokk hatásként élte meg, az élethivatásnak tekintett ügyészi munkáját egyik napról a másikra elveszítette, a törvényi rendelkezés folytán munkát nem végezhet, jövedelme megszűnt, a vállalt fizetési kötelezettségeket nem tudták teljesíteni, anyagilag és erkölcsileg lehetetlen helyzetbe került, mindez egzisztenciális megrendülést jelentett, tartalékaikat 2022. februárjára felélték. Teljesen bezárkózott, szégyenérzet gyötörte. A 4 nap alatt lefolytatott fegyelmi eljárás eredményeként kiszabott büntetés karácsony előtti közlése lehetetlenné tette a család számára a zavartalan ünneplést, hetekkel később közölte a történeteket a szívbeteg édesanyjával. A kollégái, a társhatóságok előtt szakmai hírneve csorbult, addigi töretlen és anyagilag is elismert szakmai előmenetele kettétört. Az alperesi határozat, annak közlése napján délután, a felperes hozzájárulása nélkül ismertté vált az ügyészek között, híre rövid időn belül a (város 2 neve) Törvényszéken, a (város 2 neve) Járásbíróságon, Nemzeti Adó- és Vámhivatal (...) Regionális Igazgatóságon elterjedt.

A felperes keresete és az alperes védekezése

[13] A felperes módosított keresetében kérte, hogy a bíróság a 2020. december 22. napján kelt (határozat száma) számú hivatalvesztés fegyelmi büntetést helyezze hatályon kívül, valamint kötelezze az alperest 2021. január 1. napjától az ítélet jogerőre emelkedéséig havi 1 052 012 forint elmaradt munkabér, évi bruttó 301 000 forint ruházati költség térítés, évi bruttó 226 665 forint cafeteria juttatás, továbbá 6 312 076 forint végkielégítés, 3 350 euró kártérítés, 2 000 000 forint sérelemdíj és 10 520 127 forint átalány-kártérítés megfizetésére.

[14] Hivatkozott elsődlegesen arra, a (ügyszám 2) számú ügy esetében a fegyelmi vétség elévült. Előadta, a kezelőiroda ügykezelési mulasztása, iratkezelési szabályokat sértő magatartásának a következménye, hogy a 2020. december 16. napján megindult fegyelmi eljárásig nem rendelkezett tudomással a (ügyszám 2) számú ügy visszacsatolásáról a (ügyszám) ügyhöz. Érvelése szerint logikailag ellentmondásos, nem életszerű, hogy az elkülönítést elrendelő határozat 2017. november 16. napján kelt, az áttételt elrendelő határozat ugyanezen év november 28. napján, és ehhez képest visszacsatolás történt november 22. napján. Kitért arra, a 2019. évi ügyészi minősítése során a vizsgáló ügyész sem észlelt a (ügyszám) számú ügy esetében ügyviteli mulasztást. Ezért nem tartotta bizonyítottnak, hogy a

mulasztása miatt évült el az elkülönített ügy. Állította, a fegyelmi eljárásban nem tett ténybeli beismerő nyilatkozatot az elkülönített ügygel összefüggő fegyelmi vétségre, míg a (ügyszám) számú ügyet érintő fegyelmi vétségnél az elismerés az általános ügyintézési határidő be nem tartására vonatkozott. Ezen utóbbi mulasztás kapcsán azzal védekezett, hogy egyidejűleg több feladata mellett a közel 10.000 oldalas nyomozati iratanyagú ügy rendkívül bonyolult jogi megítélésű, feldolgozása a 30 napos határidőbe nem fért bele, a vádirat tervezet a fegyelmi eljárás megindításáig elkészült, elektronikus formában elküldte e-mail útján (személy 5 neve) osztályvezető ügyészen keresztül revízióra (személy 4 neve) osztályvezető ügyésznek, és a vádindítvány ez alapján meg is történt. Megjegyezte, az ügyirat fizikailag nagy terjedelmű, ezért az főügyészségi gyakorlatnak megfelelően az irodájában volt elhelyezve, azt bármikor ellenőrizhette a vezető, az ügyviteli rendszerből visszaellenőrizhető, hogy melyik irat van az ügyésznél.

[15] Álláspontja szerint az alperes a fegyelmi büntetés kiszabásakor nem tartotta be az arányosság követelményét, és a korábbi fegyelmi büntetéseket nem lehetett volna figyelembe venni, mivel az Üjt. 96. § (3) bekezdése alapján a nyilvántartásból törölték. Sérelmezte, a fegyelmi eljárást indokolatlanul gyorsan, 4 munkanap alatt lefolytatták, a hivatalvesztés büntetés a Főügyészségen még aznap, bírósági és ügyészségi, hatósági körökben pár napon belül elterjedt, a kirúgása a szakmai körökben azt a képzetet alakította ki, hogy olyan jogsértést követett el, amely példátlan és csakis szakmai alkalmatlansága vezetett a jogviszony megszüntetéséhez.

[16] A jogviszonya jogellenes megszüntetésével összefüggésben kárként érvényesítette a meghiúsult külföldi kiküldetéshez kapcsolódóan megkötött lakásbérleti szerződésre előzetesen kifizetett összeget, mivel azt részére a bérbeadó nem utalta vissza. Az átalánykártérítés körében kérte figyelembe venni jogviszonya hosszabb idejét, megfelelő minősítéseit, a külföldi kiküldetés meghiúsulását, a biztos jövedelem kiesését, és azt, hogy az eljárás befejezéséig nem tud munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyt létesíteni. Sérelemdíj iránti igényét a jóhírnévhez és emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogainak megsértésére alapította. Az összecszerűség meghatározásánál hivatkozott arra, a magánéletét a fegyelmi büntetés kedvezőtlenül befolyásolta, fizikai és mentális egészségére rossz hatással volt, és a szakmai hírneve csorbult.

[17] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy az elkülönített ügyet érintő fegyelmi vétség elévült volna. Megítélése szerint a fegyelmi büntetés a fegyelmi vétséggel arányos, annak alapjául a bűncselekmény büntethetőségének elévüléséhez fűződő mulasztás szolgált, mivel az Alaptörvény 29. cikk (1) bekezdésén alapuló állami büntetőigény érvényesítése maradt el. Elismerte, a felperes a hivatalvesztés fegyelmi büntetés kiszabásakor már nem állt a korábbi fegyelmi büntetés, intézkedés hatálya alatt, de ezeket ennek ellenére értékelhetőnek tartotta.

[18] Nem vitatta az elmaradt havi illetmény, az évi ruházati költségtérítés és cafetéria juttatás összegét. Az átalány-kártérítés esetében két havi összeget tartott arányosnak, míg megalapozatlannak tekintette a végkielégítés iránti igényt. Véleménye szerint a fegyelmi eljárás megindítása megalapozott volt, a felperest nem alázta meg, nem sértette meg személyiségi jogait, így a felperest sérelemdíj nem illeti meg. A felperes külföldi kiküldetése miatt megkötött bérleti szerződés alapján kifizetett összeg kapcsán utalt arra, a pályázati kiírás szerint saját lakhatásáról magának kellett gondoskodnia, és a fegyelmi büntetés

következtében önhibájából nem kezdhette meg a nemzeti szakértői tevékenységet, így a munkáltatót kártérítési kötelezettség nem terheli.

Az elsőfokú ítélet

[19] Az elsőfokú bíróság ítéletével az alperes 2020. december 22. napján kelt (határozat száma) számú határozatát megváltoztatta, a felperest megrovás fegyelmi büntetéssel sújtotta. Rendelkezett arról, hogy a felperes ügyészségi szolgálati jogviszonya az ítélet jogerőre emelkedése napján szűnik meg. Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 16 832 192 forint elmaradt munkabért, 301 000 forint ruházati költségtérítést, 226 665 forint cafeteria juttatást, 6 312 076 forint végkielégítést, 3 350 euró kártérítést, 2 000 000 forint sérelemdíjat, 10 520 127 forint átalány-kártérítést, valamint 460 000 forint perköltséget. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Megállapította, hogy a meg nem fizetett 1 500 000 forint eljárási illeték az állam terhén marad. Határozatának indokolása szerint a (ügyszám 2) számú üggyel összefüggő felperesi magatartás esetében az alperes a fegyelmi eljárás megindítására az Üjt. 83. § (1) bekezdésében szabályozott három éves objektív határidőt megtartotta. Nem találta bizonyítottnak, hogy a felperes szóban adott utasítást az irodának a (ügyszám 2) számú ügynek a (ügyszám) számú üggyhez való visszacsatolására, az iroda 2017. december 18. napján a felperes által kért aktaköteg fénymásolatát elkészítette és azt bemutatta a felperesnek. Kifejtette, a felperesnek hivatali kötelezettsége volt utasítást adni a lefénymásolt aktaköteggel együtt az áttett irat megküldésére, amely kötelezettségének akkor tudott volna eleget tenni, ha azt az iroda részére bemutatja, amely hiányában nem érzékelte, hogy az ügyben intézkedésre váró feladat van. Ezért úgy ítélte, az iroda mulasztása következtében kialakult felperesi mulasztás együttesen eredményezte a közokirat-hamisítás büntetnének elévülését. A fegyelmi eljárásban elismert határidő mulasztás kapcsán elfogadta a felperes azon védekezését, hogy ebben az időszakban nagyon leterhelt volt, ugyanakkor azzal, hogy (...) kód kivezetését alkalmazta, az elintézetlen ügyek vezetői ellenőrzését akadályozta, mivel a kód szerepeltetése miatt az ügyirat nem volt az elintézetlen ügyek listájában.

[20] A fegyelmi eljárásban kiszabott büntetés arányossága körében értékelendőnek tartotta, hogy a fegyelmi meghallgatáskor a felperes a fegyelmi vétséget azért ismerte el, hogy 2021. január 1. napjától az (szervezet neve) magyar nemzeti szekció (város 3 neve)-i kiküldetésén részt tudjon venni, a fegyelmi eljárást az Üjt. 86. § (2) bekezdésében meghatározott 60 nap helyett 4 nap alatt folytatták le, a fegyelmi eljárásban feltételezésen alapuló nyilatkozatokat fogadtak el, a fegyelmi eljárás nem tártá fel teljeskörűen a tényállást, valamint a felperes már nem állt a korábbi fegyelmi büntetés hatálya alatt. Értékelte továbbá, nem egyedi eset az alperesnél a büntetőeljárás elévülés miatti megszüntetése, és az elévülés miatt hét esetben indult fegyelmi eljárás közül kizárólag a felperes esetében alkalmaztak hivatalvesztést. Utalt továbbá arra, az alperes nem vette figyelembe, hogy a felperes 2019. júliusi minősítése a szakmai munkáját és felkészültségét megfelelőnek tartotta, amelyhez kapcsolódóan az alperes két főosztálya által lefolytatott vizsgálat szerint is a felperes valamennyi vizsgált intézkedése törvényes, megalapozott, szakszerű, és a határidőket maradéktalanul betartotta. Mindezek alapján arra a következtetésre jutott, hogy a felperes terhére rótt fegyelmi vétséggel nem áll arányban a kiszabott fegyelmi büntetés, ezért azt enyhítette. Ez pedig azt eredményezte, hogy az alperes jogellenesen szüntette meg a felperes ügyészségi szolgálati jogviszonyát.

[21] A felperes elmaradt illetményét, az elmaradt ruházati költségtérítést és az elmaradt cafeteria juttatást az ítélelethezatalig esedékessé vált összegekben állapította meg, míg az alperest hat havi végkielégítés megfizetésére az Üjt. 42. § (1) bekezdése, 43. § (1) bekezdése és az Üjt. 42. § (2) bekezdés f) pontja alapján kötelezte. Megalapozottnak tartotta a felperes 10 havi illetményének megfelelő átalány-kártérítési igényét, mivel az ügyészi szolgálati jogviszonya 18 éve állt fenn, munkáját többször minősítették, kiválóan megfelelt, megfelelő minősítéseket kapott, szakmai munkáját illetően túlnyomó részt kifogás nem merült fel, az ügyészi szervezetben ismert volt, a nemzetközi ügyekben az ügyészség képviselőjeként európai értekezleteken prezentációt tartott, és a fegyelmi ügye a szakmai karrierjét törte ketté, újra kell építenie magát jogászként.

[22] Nem fogadta el az alperes arra való hivatkozását a 3 350 euró összegű kártérítési igény kapcsán, hogy a felperes maga vállalta a lakhatási költség viselését, ugyanis a kár azzal érte a felperest, hogy a (város 3 neve)-i kiküldetésen nem vehetett részt.

[23] A sérelemdíj iránti igény alapjaként a felperes jóhírnevéhez fűződő személyiségi joga és az emberi méltósága sérelmét állapította meg. A jóhírnevet sértőnek azt tekintette, hogy az alperes nem járt el kellő körültekintéssel, mivel a felperessel történtek, a fegyelmi határozatban foglaltak a személyügyi nyilvántartást kezelő titkárságról nyilvánosságra kerültek a Főügyészség ügyészségi alkalmazottai között rövid időn belül, majd 2021. január 4. napjára a (város 2 neve) Törvényszéken, a (város 2 neve) Járásbíróságon is. Ezen személyek körében így az a képzet alakult ki, hogy a felperes szakmailag alkalmatlan volt ügyészi hivatása ellátására. A felperes emberi méltósága pedig azzal sérült, hogy az ügyészi jogviszonyt megszüntető jogellenes döntés a mindennapi életben is hátrányosan érintette, a társadalmi megbecsüléssel is járó élethivatásának tekintett ügyészi munkát, az ehhez kapcsolódó erkölcsi és anyagi biztonságot egyik napról a másikra elvesztette. A sérelemdíj összegének meghatározásakor figyelembe vette, hogy nem válhatott volna széles körben ismertté egy nem jogerős munkáltatói intézkedés, az alperes a fegyelmi büntetés kiszabását nem kétséget kizáróan bizonyított tényállás alapján alkalmazta. Mérlegelte, hogy az alperesnél nem egyedi eset a bűncselekmény büntethetőségének ügyészi szakban történő elévülése, amely miatt kizárólag a felperessel szemben alkalmazták a legszigorúbb fegyelmi büntetést. Rámutatott továbbá, közismert tény miszerint a munkavégzésre irányuló jogviszony hirtelen és váratlanul bekövetkezett megszűnése, azzal a családfenntartói szerep elvesztése súlyos lelki traumát okoz, amelyhez hozzájárult az is, hogy törvényi rendelkezés folytán a felperes jövedelemszerző tevékenységet nem végezhet, amely által anyagilag és egzisztenciálisan ellehetetlenített helyzetbe került. Értékelte azt is, a felperes családi életében kiemelt helyet kapott a három gyermek nevelése, ezért a felesége négy órában dolgozott, amelyet feladni kényszerült a munkáltató jogellenes döntése folytán, és a közös bevételre alapított családi költségvetésbe befolyó egyszemélyi jövedelme nem biztosítja a család megélhetését.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[24] Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatásával elsődlegesen a kereset teljes egészében történő elutasítását, másodlagosan az átalány-kártérítés 2 104 025 forint, a külföldi lakás bérletével

kapcsolatos összeg 605 646 forint, a sérelemdíj 1 000 000 forint, míg a perköltség 350 000 forint, való leszállítását kérte. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás kiegészítését kérte azzal, hogy a felperes elmulasztotta a Bűnügyi Nyilvántartó Hivatal felé történő adatszolgáltatást, az elkülönítő határozaton adott irodai utasításban úgy rendelkezett, hogy az új ügyet a régi üggyhez kéri visszacsatolni, valamint a felperes minősítésében rögzített azon körülménnyel, hogy a felperesnek továbbiakban figyelmet kell fordítani a pontos ügyviteli munkára és az ügyviteli tevékenységben általában helyes, az iratkezelési szabályok érvényesítésében előfordulnak pontatlanságok. Mellőzni kérte ugyanakkor, hogy az irodavezető nem kereste a fénymásolatokat, mivel ez ellentétes (tanú 2 neve) tanú vallomásával.

[25] Hivatkozott arra, az elsőfokú bíróság a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 346. § (4) és (5) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségét megsértette, mivel egyes bizonyítékokat figyelmen kívül hagyott, míg a felperes bizonyítékait megfelelő bizonyító erő hiányában elfogadta és mérlegelési jogkörét túllépve értékelte a perben.

[26] Álláspontja szerint a felperes hivatali kötelezettségét megszegte azzal, hogy a fénymásolásra vonatkozó irodai utasítást hiányosan, szabálytalanul készítette el, mivel nem rendelkezett arról, hogy az iroda a lefénymásolt iratokkal mit tegyen, azt kinek adja ki és az iratokat mindezeket követően hova helyezze el, és azt nem az érdemi intézkedéssel egyidejűleg adta, hanem külön lapon 2017. december 14. napján. Amennyiben a felperes az iratkezelési szabályzatban foglalt irodai utasításra vonatkozó szabályoknak eleget tett volna, úgy az iroda a fénymásolt iratokat közvetlenül ki tudta volna adni a határozattal együtt azon ügyészhez, amelyhez az áttétel elrendelésre került. A fénymásolatok felperes részére történő beadására így azért nem kerülhetett sor, mert a felperes nem adott utasítást, hogy a fénymásolt iratokkal mi történjen. Állította ugyanakkor, az egybehangzó tanúvallomások alapján megállapítható, hogy az iratok fénymásolására vonatkozó ügyészi utasítást az iroda végrehajtotta, amelyet bizonyít az ügyészsen kialakult szokásos gyakorlatnak megfelelően kipipált utasítás. Emellett az iratokhoz tartozó akta is a felperes szobájában volt. Érvelése szerint a felperesnek a védekezése megalapozottsága esetén hiányolnia kellett volna a fénymásolt iratokat, így az iroda esetleges mulasztása nem mentesíti az ügyészi kötelezettsége teljesítése alól. Állította, a felperes a fegyelmi eljárás iratait megismerte, amelyet alátámaszt (tanú 1 neve) tanú vallomása és a felperesnek a fegyelmi eljárásban 2020. december 21. napján tartott meghallgatáson tett nyilatkozata. Kifogásolta, az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a felperes a fegyelmi eljárás során elismerte a terhére rótt fegyelmi vétséget, majd az elismerő vallomását és védekezését a keresetlevélben változtatta meg. Kiemelte, a felperes beismerő nyilatkozata önmagában szükségtelenné tette a fegyelmi biztos számára további eljárási cselekmény fogantatását, a felperesnek pedig tisztában kellett lennie a beismerő vallomása súlyával és következményeivel.

[27] A fegyelmi büntetés arányosságát illetően kérte a statisztikai adatok kirekesztését a bizonyítékok köréből, mivel azokból nem állapítható meg, hogy hány bűncselekmény büntethetősége évült el ügyészi mulasztásra visszavezethetően. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság nem értékelte a felperes minősítését teljes egészében, holott abból az is kitűnik, hogy a felperes szakmai munkájában évek óta visszatérően jelentkeztek különböző súlyú mulasztások. Értékelhetőnek tartotta az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően azt, hogy a felperes korábban fegyelmi büntetésben részesült, annak ellenére, hogy a hatálya alatt már nem áll. Eseti döntéseket idézve utalt arra, hogy a fegyelmi büntetés

kiszabásánál a munkavállaló javára és terhére szolgáló körülmények körében annak korábbi magatartását is értékelni kell.

[28] Az átalány-kártérítés esetében sérelmezte, az elsőfokú bíróság nem vette figyelembe a felperes minősítésének hiányosságokat megállapító részét, a korábbi fegyelmi büntetés tényét és a tanúk vallomását a felperes munkájával kapcsolatos hiányosságokról. Ezért két havi illetménynek megfelelő összeget tartott arányosnak az eset összes körülményével. A külföldi kiküldetéssel kapcsolatos kártérítést érintően előadta, a felperes külföldi kiküldetése a terhére megállapított fegyelmi vétség esetén mindenképpen meghiúsult volna, mivel a legfőbb ügyész bármely fegyelmi vétség megállapítása esetén mérlegelhet úgy, hogy a felperes Magyarország Ügyészsége képviselőjére fegyelmi büntetés hatálya alatt nem érdemes. Ezen túl véleménye szerint jogsértő euróban meghatározni a marasztalási összeget, ugyanis Magyarország hivatalos pénzneme a forint. A kaució összegét pedig a felperes által megkötött bérleti szerződés 10.14.c) pontja szerint a bérbeadó köteles a bérlőnek visszaadni, így kártérítésként legfeljebb – a káronszerzés tilalmára is figyelemmel – egy havi bérleti díj összege ítéltető meg.

[29] A sérelemdíjat illetően vitatta, hogy a felperes személyiségi jogai sérültek volna, arra alapot adó többlettényállási elemek hiányában, és a jóhírnév megsértése azért sem valósulhatott meg, mivel nem bizonyított, hogy a fegyelmi eljárás vagy a kiszabott fegyelmi büntetés részletei az ügyészségi titkárságról kerültek volna ki. A személyiségi jogsértés megállapíthatósága esetére az összecszerűség körében kizárólag azokat a köztudomású tényként tartotta elfogadhatónak, miszerint egy fegyelmi eljárás lefolytatása, a szolgálati viszony hirtelen, váratlan megszüntetése súlyos, pszichés terhet jelentett, illetőleg egzisztenciális nehézségeket okozott a felperesnek.

[30] Kifogásolta azt is, nem állapítható meg, hogy a perköltség összege miből tevődik össze, az legfeljebb a becsatolt megállapodásra figyelemmel 350 000 forint lehet, mivel a keresetlevél elkészítése a megbízási szerződés szerint 100 000 forint, és öt tárgyaláson volt jelent a felperesi képviselő, amelyre alkalmanként 50 000 forintot kért felszámítani.

[31] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Vitatta, hogy az alperes által megjelölt tényekkel az elsőfokú ítélet tényállása kiegészíthető lenne. Nem volt ugyanis abban a helyzetben a kezelőiroda mulasztása miatt, hogy a nyilvántartásba adatot tudott volna szolgáltatni, az irat csatolására vonatkozó irodai utasítás a per megindulását követően került elő és a fegyelmi határozat nem vette figyelembe a pozitív szakmai minősítést sem. Hangsúlyozta, az alperes a perben nem tudta kétséget kizáróan bizonyítani, de még valószínűsíteni sem, hogy a felperes által elrendelt fénymásolás elkészült és azt a kezelőiroda munkatársa a felperesnek átadta, mint ahogyan azt sem, hogy a házi iratokat, az eredeti és másolt nyomozati iratokat az irodájában tartotta, utasítást a továbbiakban nem adott. Véleménye szerint önmagában az alperes által szolgáltatott statisztikai adatok alátámasztják a kereset megalapozottságát. Előadta a fénymásolásra vonatkozó utasítás elkülönülésének az érdemi ügyészi intézkedés irodai utasításától nem volt akadálya, mivel az ügyészségi iratkezelési szabályzat 23. § (1) bekezdése a főszabály szerint kifejezést használja a vonatkozásban, hogy az érdemi ügyészi intézkedéssel egyidejűleg kell a szabályoknak megfelelő irodai utasítást megadni. A külön utasításnak az volt a célja, hogy ellenőrizhesse a fénymásolás pontos végrehajtását. Az iratok

visszaadásának bizonyíthatósága hiányában pedig nem az ő kizárólagos mulasztása az iratok megküldésének elmaradása. Emellett az ügyviteli nyilvántartás áttett ügyként tartalmazta a lekülönített ügyet, míg az alapügy borítóján semmi nem utalt a visszacsatolás tényére, ezért nem kerülhetett abba a helyzetbe, hogy felismerje az áttétel teljesítésének elmaradását. Kitért arra, az elintézés hiányosságát a vizsgálatát végző ügyészügyi ügyész sem fedezte fel.

[32] A fegyelmi büntetés kiszabásakor nem tartotta a beismerést kisebb nyomatékkal figyelembe vehetőnek, mivel a beismerés korlátozottságára vonatkozó nyilatkozatát az alperes legkorábban a keresetlevélből ismerhette meg. Emellett érvelése szerint nem lehet a tényállást kizárólag vagy nagyobb részt beismerésre alapítani, ez a tényállás teljeskörű felderítésének kötelezettsége alól a fegyelmi eljárásban nem mentesít. Az ügyészi tevékenységének minősítését illetően hivatkozott arra, az tartalmazza azt is, hogy ügyviteli tevékenységében általában helyes. Utalt arra, az Üjt. nem teszi lehetővé a fegyelmi büntetésre történő hivatkozást korlátlanul. A (város 3 neve)-i kiküldetéssel összefüggésben megfizetett bérleti díj és kaució követelés esetében előadta, hogy a kiküldetés visszavonása indokát a hivatalvesztés fegyelmi büntetés képezte, és az összeget már a bérleti jogviszony létrejöttéhez ki kellett fizetni. Nem tartotta eltűzottnak a személyiségi jogsérelem ellentételezéseként követelt 2 000 000 forint összegű sérelemdíjat a feltárt tényekre figyelemmel.

[33] A felperes a fellebbezési eljárásban keresetét a Pp. 521. § (2) bekezdésére hivatkozással felemelve – tartalmát tekintve – csatlakozó fellebbezést terjesztett elő, amelyben arra kérte kötelezni az alperest, hogy az elsőfokú tárgyalás berekesztésének időpontjától a másodfokú döntés meghozatalának napjáig terjedő időszakra járó összesen 6 592 608 forint összegű illetményt is fizesse meg a részére.

[34] Az alperes a csatlakozó fellebbezéssel szembeni ellenkérelmében kifejtette, a Pp. 521. § (2) bekezdése alapján nem alkalmazható, mivel e jogszabályi rendelkezés kifejezetten az Mt. 82. § (1) bekezdésére és 83. § (3) bekezdésére utal, azonban a felperes igényét az Üjt. 153. § (2) bekezdés a) pontjára alapította, és a BH2022. 272. számon közzétett eseti döntésből következően a kereset csak a fellebbezésben emelhető fel. A keresetváltoztatás figyelembevétele esetére hivatkozott az Üjt. 43. § (3) bekezdésében foglaltakra, ugyanis a 2021. február havi nettó 725 572 forint illetmény átutalásra került, amelyet a felperes felszólítás ellenére nem fizetett vissza.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[35] A fellebbezés és csatlakozó fellebbezés részben alapos.

[36] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nemcsak az képez, hogy a fellebbező milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[37] Ennek megfelelően a felülbírálat keretében – figyelemmel a fellebbezés indokaira – az ítéltábla vizsgálta a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében, hogy sértett-e eljárási szabályt az elsőfokú bíróság az ítélet indokolása kapcsán, a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti felülbírálati jogkörében, hogy a bizonyítás eredményének okszerűtlenné minősítésével a tényállás módosítható-e, a Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti jogkörében azt, hogy helyesen jutott-e az elsőfokú bíróság arra a következtetésre, hogy a fegyelmi büntetés aránytalan és az alperesi kártérítési felelőssége fennáll, továbbá a Pp. 369. § (3) bekezdés d) pontja szerinti jogkörében a sérelemdíj és átalány-kártérítés összegének meghatározását, míg a Pp. 369. § (3) bekezdés e) pontja szerinti felülbírálati jogkörében az elsőfokú ítélet meghozatalát követően esedékessé vált elmaradt munkabér iránti igényt.

[38] Elsőként tehát az ítéltábla a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörben eljárva azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság a Pp. 346. § (4) és (5) bekezdésében írt indokolási kötelezettségét megsértette-e.

A Pp. 346. § (1) bekezdése alapján az ítélet részét képezi az indokolás is. A Pp. 346. § (4) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az indokolás tartalmazza egyebek mellett a bíróság által megállapított tényeket és jogi indokolást, utóbbi ugyanezen szakasz (5) bekezdése szerint tartalmazza a végzés alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

A jogi indokolásának annyira kell részletesnek lennie, amennyiben az a döntéshez igazodik, ugyanakkor szorosan a megállapított tényállásra kell épülnie. Mivel az ítélet törvényességét a jogszabályok helyes alkalmazása biztosítja, az indokolás lényegi eleme az alkalmazott jogszabályokra való hivatkozás, amelynek mind a jogvita szempontjából lényeges anyagi, mind pedig az irányadónak vett eljárási szabályokra ki kell terjednie. Ha az alkalmazandó jogszabály vitás, a bíróságnak azt is ki kell fejtenie, miért éppen a megjelölt jogszabály alapján hozta meg határozatát. Indokolnia kell tehát a felektől eltérő jogi álláspontját. Ez azonban nem jelenti, hogy minden, a felek által felvetett kérdésre, jogi megoldásra ki kellene térnie, nem jelenti a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolásának kötelezettségét, különösen nem a szubjektív elvárásaikat is kielégítő mélységű érvrendszer bemutatásának szükségességét. A követelmény az, hogy a döntéshez mérten szükséges körben indokolja meg jogi szempontból is ítéletét oly módon, hogy az a felek számára logikailag, a döntéshez vezető jogi lépéseket illetően érthető, meggyőző legyen. Így biztosítja az indokolás a döntés megalapozottságát [Kúria Pfv.III.21.618/2019/5. szám, Kúria Pfv.VI.20.236/2021/6. szám, Kúria Pf.V.21.374/2021/5. szám, 7/20013. (III.1.) AB határozat].

[39] Jelen esetben az elsőfokú bíróság indokát adta annak, hogy a mi alapján találta megállapíthatónak, hogy az alperes által kiszabott fegyelmi büntetés nem áll arányban a fegyelmi vétséggel, részletesen kifejtette, hogy a felperes ügyészi jogviszonyának jogellenes megszüntetése miatt alkalmazott egyes jogkövetkezmények körében milyen szempontokat vett figyelembe, a bizonyítékokat miként értékelte. Az elsőfokú bíróság tehát a szükséges

körben és mértékben mindenben eleget tett indokolási kötelezettségének. Az, hogy az alperes az indokokat nem tartja kielégítőnek vagy meggyőzőnek, nem jelenti a Pp. 346. § (5) bekezdésének megsértését, a jogi indoklás helytállósága ugyanis az ügy érdemére tartozó kérdés. Ezért az ítélet indokolásának nem volt olyan hiányossága, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését eredményezte volna.

[40] Ezt követően az ítéltábla a Pp. 369. § (3) bekezdés a) pontja szerinti jogkörében eljárva azt vizsgálta, szükséges-e a tényállás módosítása.

E jogszabályi rendelkezés értelmében a másodfokú eljárásban a mérlegelési szabadság korlátozott, ugyanis a másodfokú bíróság a bizonyítás eredményét csak akkor mérlegelheti felül, ha az okszerűtlen volt. Ez akkor állapítható meg, ha a tényállás iratellenes, hiányos vagy logikai ellentmondást tartalmaz, továbbá, ha a bizonyítékokból csak a fellebbezéssel támadott határozattól eltérő ténybeli következtetésre lehet jutni. Nem ad alapot ezért a bizonyítékok felülmérlegelésére, ha az egyes bizonyítékokból eltérő ténybeli következtetés is levonható lett volna.

[41] Az előbbiek fényében alappal kifogásolta az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet tényállásának azt a hiányosságát, hogy az nem tartalmazza a (ügyszám 2) számú ügy esetében a Bünygyi Nyilvántartó Hivatal felé történő adatszolgáltatási kötelezettség felperes általi teljesítésének elmulasztását. Ez a körülmény a fegyelmi eljárás alapját képezte, ezt mulasztásként a fegyelmi határozat meg is állapította, és az adatszolgáltatás teljesítését a felperes maga sem állapította az eljárásban. Ezért az adatszolgáltatási kötelezettség elmulasztásának ténye a Pp. 266. § (1) bekezdése alapján megállapítható, így azt a tényállásban fel kell tüntetni. E tény nem érinti, hogy abban más személy magatartása is közrehatott-e, az a vétkesség körében értékelhető.

[42] Ügyszintén megalapozottan hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy az elsőfokú ítélet tényállása iratellenesen nem tartalmazza, hogy az elkülönítést követően a (ügyszám 2) számú ügynek a (ügyszám) számú ügghöz való csatolására utasítást adott a felperes. Az eljárás során az alperes benyújtotta az elkülönítésről rendelkező határozatot (29. sorszám alatt), amelynek hátoldalán megtalálható a csatolásra vonatkozó utasítás, így ezen okirati bizonyítékkal ellentétes az elsőfokú ítéletben e körben megállapított tényállás. Kétségtelen, ez az okirat a fegyelmi eljárásban bizonyítékként nem állt rendelkezésre, azonban ez nem zárja ki, hogy a peres eljárásban a későbbiekben bizonyítékként értékelhető legyen. A fegyelmi eljárásban ugyanis a felperes a visszacsatolás elrendelését nem vitatta, de a fegyelmi határozat miatt előterjesztett keresetében ezzel ellentétes állítást tett, így a perben vizsgálni kellett ezt a körülményt, amely kapcsán bizonyításra lehetőség volt. Nincs ugyanis olyan jogszabályi rendelkezés, amely azt eredményezé, hogy a fegyelmi határozat felülbírálatakor a perben további bizonyítást ne lehetne lefolytatni, kizárólag a fegyelmi határozat meghozatalakor értékelt bizonyítékok alapján lehetne dönteni.

Ezért az ítéltábla a tényállást módosította azzal, hogy a (ügyszám 2) számú büntetőeljárásban az áttélt követően a felperes a Bünygyi Nyilvántartó Hivatalhoz való adatszolgáltatást nem teljesítette, és az ügyben írásban utasítást adott a (ügyszám) számú ügghöz való csatolásra.

[43] Alaptalanul kifogásolta ugyanakkor az alperes fellebbezésében, hogy a tényállás módosítása szükséges a felperes korábbi minősítésének tartalmával és a fénymásolatok irodavezető általi keresésének hiányára vonatkozó megállapítás mellőzésével. Ezeknek ugyanis – a későbbiekben kifejtendőkre tekintettel – egyrészt nincs jelentősége a jogvita mikénti elbírálása szempontjából, másrészt az elsőfokú ítéletben a fénymásolatok keresésének hiánya a 2020. december 15. napján történt események körében szerepel, amelyek kapcsán (tanú 2 neve) irodavezető sem tett olyan nyilatkozatot, hogy akkor kereste volna a fénymásolatokat, hanem ilyenre csupán a későbbiekben került sor.

[44] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet Pp. 369. § (3) bekezdés c) pontja szerinti anyagi jog felülbírlata során a kiszabott fegyelmi büntetés arányosságát, a felperes ügyészi szolgálati jogviszonya megszüntetésének jogszerűségét vizsgálta.

[45] Az elsőfokú bíróság az elkülönített büntetőeljárás ((ügyszám 2)) tárgyát képező bűncselekmény elévülése kapcsán – bár nem kizárólagosan, de – megállapította a felperes mulasztását, mivel nem adott utasítást az áttett irat megküldésére, mint ahogyan megállapította azt is, hogy a (ügyszám) számú ügyben elmulasztotta az ügyintézési határidőt és a (...) kód kivezetésével akadályozta az elintézetlen ügyek vezetői ellenőrzését. Emellett az elkülönített, majd áttett büntetőügy esetében a kifejtettek szerint nem vitatottan nem tett eleget a Bünyügyi Nyilvántartó Hivatal felé történő adatszolgáltatási kötelezettségnek. Ezzel a felperes hivatali kötelezettségeit vétkesen megszegte, azaz az Üjt. 82. § (1) bekezdés a) pontja alapján fegyelmi vétséget követett el, amelyre vonatkozó elsőfokú ítéleti megállapítást a felperes fellebbezéssel nem is támadta.

[46] Nem értett egyet azonban az ítéltábla az alperesnek azzal a fellebbezési álláspontjával, miszerint e fegyelmi vétségekkel arányban állna a fegyelmi büntetésként kiszabott hivatalvesztés az alábbiak miatt.

[47] A fegyelmi büntetés arányosságának vizsgálata szempontjából lényeges, hogy az annak kiszabásakor mérlegelendő körülményeket Üjt. pontosan meghatározza, azoktól eltérni, azokat tágítani nem lehet. Az Üjt. 84. § (4) bekezdése értelmében a fegyelmi büntetés kiszabásánál figyelembe kell venni a kötelezettségszegés súlyát, következményeit és a vétkesség fokát. E jogszabályi rendelkezés alapján tehát kizárólag az ezekkel összefüggő körülményeket lehet értékelni a fegyelmi büntetés kiszabása során. Ezért a figyelembe vehető körülmények közé nem tartoznak a fegyelmi eljárás lefolytatásának körülményei, a beismerés, a felperes korábbi minősítései, valamint az sem, hogy évente ügyészi szakban összesen hány bűncselekmény évül el általánosságban. Nem tartalmaz a jogszabály utalást arra sem, hogy figyelembe kellene venni a felperessel szemben korábban kiszabott fegyelmi büntetést. Ilyen jogkövetkezményt az Üjt. 96. § (2) bekezdése sem állapít meg a fegyelmi büntetés hatálya alatt álló ügyészre. Egyebekben az Üjt. 96. § (1) bekezdése meghatározza, hogy a fegyelmi büntetés hatálya meddig áll fenn, és ugyanezen szakasz (3) bekezdése pedig arról rendelkezik, hogy az (1) bekezdés szerinti időtartam elteltével a fegyelmi büntetést minden nyilvántartásból törlni kell. Olyan fegyelmi büntetés tehát, amelynek hatálya alatt az ügyész már nem áll, ez okból sem vehető figyelembe semmilyen eljárásban, így a későbbi fegyelmi eljárásban sem. Ellenkező esetben kiüresedne a fegyelmi büntetés hatályának időtartamára vonatkozó jogszabályi rendelkezés. Az alperes fellebbezésében e körben megjelölt eseti döntések pedig a már nem hatályos a Munka Törvénykönyvről szóló 1967. évi II. törvény rendelkezésein alapulnak, amelyek az Üjt. 84. § (4) bekezdésével ellentétben nem

szabályozták, ennél fogva nem is korlátozták a fegyelmi büntetés kiszabásakor értékelendő körülményeket. Következésképpen a felperes korábbi fegyelmi büntetése, amelynek már nem áll hatálya alatt, a jelen perben nem értékelhetők a fegyelmi büntetés kiszabásakor.

Mindezek alapján tehát a felperessel szemben kiszabott fegyelmi büntetés arányossága csak a kötelezettségszegés súlyához, következményeihez és a vétkesség fokához mérten vizsgálható.

[48] A kötelezettség súlya és következménye körében az alábbiak voltak értékelendők.

[49] Az elkülönített büntetőügy áttételére vonatkozó utasítás elmulasztása miatt egy bűncselekmény büntethetősége elévült, az állam büntetőjogi igényérvényesítése elenyészett, ugyanakkor a mulasztás egy kisebb súlyú, már az elkülönítéskor is mintegy 7 éve elkövetett bűncselekmény elévülését eredményezte.

[50] A kötelezettségszegés csekélyebb súlyára utal az is, hogy hasonló fegyelmi vétségek esetében 2011. év óta az alperes hivatalvesztés fegyelmi büntetést nem szabott ki, tehát az alperes maga sem értékelte az elmúlt évtizedben egyetlen esetben sem olyannak a bűncselekmény ügyészi kötelezettségszegésből eredő elévülését, amely a legsúlyosabb fegyelmi büntetés kiszabását indokolta volna. E körben lényeges, hogy a felperes esetét megelőző 10 évben az alperes valamely bűncselekmény ügyészségi alkalmazott magatartására visszavezethető elévülése miatt 6 esetben indított fegyelmi eljárást, amelyek eredményeként 3 esetben írásbeli figyelmeztetés alkalmazására, 2 esetben az enyhe fokozatú megrovás, illetve 1 esetben közepes fokozatú fizetési fokozatban való visszavetés fegyelmi büntetés kiszabására került sor, és csak a felperes esetében alkalmazta a 7 fokozatból a legsúlyosabb büntetést. Hangsúlyozandó, hogy az Üjt. 82. § (3) bekezdése szerint a fegyelmi jogkör gyakorlója írásbeli figyelmeztetést akkor szabhat ki, ha a fegyelmi vétség olyan csekély súlyú, hogy a fegyelmi eljárás lefolytatása és a fegyelmi büntetés kiszabása nem indokolt. Az írásbeli figyelmeztetés tehát nem is minősül fegyelmi büntetésnek, amit alátámaszt az is, hogy azt a fegyelmi büntetéseket felsoroló 84. § (1) bekezdése nem tartalmazza. Az alperes tehát – amellet, hogy nyilvánvalóan mindegyik esetben az elévülés megtörtént és abban az eljárás alá vont vétkes kötelezettségszegése megállapításra került, hiszen valamilyen jogkövetkezményt az alperes alkalmazott – az esetek felében nem látta szükségét fegyelmi büntetés kiszabásának sem. Az előbbiekből volt levonható következtetés az adott kötelezettségszegéssel kapcsolatos alperesi értékítéletre.

[51] A vádirat 6 hónap időtartamú késedelmes elkészítése pedig jelentősen nem hátráltatta a büntetőeljárás folytatását, és a vádirat tervezetét a fegyelmi eljárás kezdetének időpontjára a felperes már elkészítette.

[52] A Bűnügyi Nyilvántartó Hivatalba való adatszolgáltatás érdemben hátrányos következménnyel nem is járt, ennek kapcsán az alperes a fegyelmi határozatban súlyosító körülményt nem is vett figyelembe.

[53] A vétkesség tárgyában pedig hangsúlyozandó, annak két átfogó kategóriája a szándékosság és a gondatlanság. Maga a fegyelmi határozat sem állapította meg, hogy a

felperes szándékosan azért mulasztotta volna el az áttétel teljesítését az elkülönített ügyben, hogy az érintett cselekmény elévüljön és a terhelt mentesüljön a büntetőjogi felelősségrevonás alól, ilyet az alperes sem állította, így csak az enyhébb fokú vétkesség körébe tartozó gondatlanság volt az értékelésbe vonható.

[54] A gondatlanságon belül a vétkesség foka kapcsán értékelni kell, hogy a felperes a büntető ügy előadójaként önállóan volt köteles az ügyészi feladatokat elvégezni. A rá irányadó és az ügyben alkalmazandó jogszabályok és igazgatási intézkedések alapján maga volt köteles körültekintően megválasztani az ügy elintézésének módját, a feladatok sorrendjét. A felperes személyes meghallgatásakor maga mondta el, hogy fejben tartotta, melyik ügyben kell intézkednie (31. sorszámú jegyzőkönyv 8. oldal 6. bekezdés), tehát észlelnie kellett volna, hogy a nagyobb terjedelmű fénymásolatok nem érkeznek vissza hozzá, és így a szükséges intézkedéseket meg kellett volna tenni a fénymásolatok elkészítése érdekében.

[55] Az elkülönített büntetőügy áttétele teljesítésének elmulasztásában ugyanakkor közrehatott az irodai tisztviselők mulasztása is, ugyanis az akkor hatályos, az ügyészi szervezet iratkezelési szabályzatának bevezetéséről szóló 6/1998. (ÜK.1999/1.) LÜ utasítás mellékletének 23. § (3) bekezdésében foglaltak ellenére nem jelezték, hogy hiányos az ügyészi utasítás abból a szempontból, hogy az elkészített fénymásolatokkal mit kell tenni, azt az ügyésznek be kell-e mutatni, vagy valahova meg kell-e küldeni. Emellett az iratokban csupán a fénymásolatok elkészítésének van nyoma, annak nincs, hogy azokat a felperesnek bemutatták volna. A vádirat tervezetének késedelmes elkészítésében pedig – mint ahogy azt az elsőfokú bíróság megállapította – közrehatott a felperes leterheltsége, az, hogy a felperes által intézett ügyek esetében a 30 napos ügyintézési határidő – a tanúk által bizonyítottan – nem vagy nehezen volt tartható. Nem vitásan az ügyész saját munkájának a hatékony megszervezése őt magát terhelte, szervezeti szinten azonban a munkaszervezés és a folyamatok átláthatóságának biztosítása az alperes feladata. A munkáltató köteles tehát a szervezet működését úgy megszervezni, hogy a törvényi feladatait a vele szolgálati jogviszonyban álló ügyészek és más ügyészségi alkalmazottak az előírt határidőben teljesíteni tudják, illetve az általuk végzett folyamatok átláthatóak, nyomon követhetők legyenek. Az, hogy az ügyintézési határidő jellemzően nem, vagy nehezen tartható, illetve, hogy az iratok sorsa utólag sem felderíthető, azt jelenti, hogy a munkáltató maga is közrehatott az elévülés bekövetkeztében, a határidő elmulasztásában, amely pedig a mulasztó ügyész vétkességét jelentősen csökkenti.

[56] Lényeges továbbá, hogy mindkét mulasztás vezetői ellenőrzéssel kiküszöbölhető lett volna. Az elkülönített büntetőügyet ugyanis a lajstrom a (ügyszám) számú ügyszámhoz csatoltként tartalmazta, amely utóbbi ügy annak korábbi befejezése (2017. október 19.) ellenére a lajstrom adatai szerint a felperesnél volt 2017. augusztus 9. és 2018. november 23. napja között, amely időtartamban csupán 2018. május 11. napján történt intézkedés a bűnügyi nyilvántartásba való adatszolgáltatás érdekében. Ezen ügynek a folytatása 2019. évben csak amiatt történt, mert a felperes ügyészi tevékenységének vizsgálatakor a vizsgáló ügyész annak folytatását tartotta szükségesnek, ugyanakkor addig nem indokolta semmi, hogy az iratok a felperesnél legyenek, nem lett volna akadálya az ügy irattárba helyezésének, amikoris kiderülhetett volna, hogy olyan ügy van hozzácsatolva, amelyben a már elrendelt áttétel teljesítése nem történt meg. A vádirat elkészítésének elmulasztása esetében pedig az (...) kód miatt valóban nem volt elintézetlen az ügy, ugyanakkor a lajstrom adatai szerint az iratok hosszabb ideje a felperesnél voltak intézkedés nélkül, amely oka szintén ellenőrizhető lett volna.

[57] Mindezeket összességében értékelve megállapítható, hogy az alperes által kiszabott hivatalvesztés fegyelmi büntetés nem volt arányos a felperes által elkövetett fegyelmi vétségek súlyával, következményeivel és a felperes vétkességével. Ezért az alperes a felperes ügyészségi szolgálati jogviszonyát jogellenesen szüntette meg. Nem volt szükséges azonban rendelkezni az elsőfokú bíróságnak a fegyelmi büntetés enyhítéséről Üjt. 43. § (4) bekezdésére tekintettel. A felperes a jogellenesség megállapítása ellenére az eredeti munkakörbe történő visszahelyezését nem kérte, ezért csak az ügyészségi szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítására volt lehetőség (Kúria Mfv.I.10.581/2015/6. szám). A bíróságnak a kötelezettségszegés súlyát nem kellett a fegyelmi büntetés fokozataihoz mérten, pontosan meghatároznia, csak arról kellett állást foglalnia, hogy a kiszabott hivatalvesztés büntetés arányos volt-e, vagy a jogviszony megszüntetése jogellenes.

[58] A felperes ügyési szolgálati jogviszonyának jogellenes megszüntetése miatt a továbbiakban vizsgálni kellett annak jogkövetkezményeit a fellebbezés és a csatlakozó fellebbezés által érintett körben.

[59] A felperes a szolgálati jogviszonyának jogellenes megszüntetése miatt kérte keresetében az elmaradt illetménye megfizetését, amelyről az elsőfokú bíróság az ítéletének meghozataláig esedékessé vált összegek tekintetében rendelkezett. A felperes a fellebbezés kézhezvételétől számított 15 napon belül előterjesztett beadványában kérte a másodfokú ítélet meghozataláig esedékessé vált elmaradt illetmény megfizetését is, amely – annak tartalma alapján [Pp. 110. § (3) bekezdés] – keresetváltoztatást tartalmazó csatlakozó fellebbezésnek minősül, mivel az elsőfokú ítélet az elmaradt illetmény összegére vonatkozó rendelkezésének megváltoztatására irányul. E kérelemre a Pp. 521. § (2) bekezdése nem irányadó, mivel az kifejezetten a Mt. 82. § (1) bekezdésére és 83. § (3) bekezdésére utal, amelyek azonban jelen perben az Üjt. 153. § (2) bekezdése alapján nem alkalmazhatók. Ezért a BH2022. 272. számon közzétett eseti döntésben foglaltak sem vehetők figyelembe, hiszen az a jelen perbeli esettől eltérő jogszabályi rendelkezések alkalmazásán alapult.

[60] A csatlakozó fellebbezésben előterjesztett keresetváltoztatásra így a Pp. 373. § (3) bekezdésében foglaltakat kell figyelembe venni, miszerint keresetváltoztatásnak akkor van helye, ha az a (2) bekezdés szerinti ténnyel áll közvetlen okozati összefüggésben. Ugyanezen szakasz (2) bekezdése alapján pedig a fellebbezésben új tény állítására akkor kerülhet sor, ha az új tény a fél önhibáján kívüli okból az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a fellebbező fél tudomására vagy következett be, feltéve, hogy az elbírálás esetén rá nézve kedvezőbb ítéletet eredményezhetett volna. A felperes keresetváltoztatásának alapját az a tény képezte, hogy a jogviszonya nem szűnt meg az alperes fellebbezése folytán az ítélet jogerőre emelkedésének hiányában [Üjt. 43. § (4) bekezdés], így az ítélet jogerőre emelkedéséig az elmaradt illetmény részére jár. Az a tény, hogy a per elsőfokú ítélettel jogerősen nem zárul le, és ennek következtében őt elmaradt illetmény további hónapokra megilleti, nyilvánvalóan az elsőfokú ítélet meghozatalát megelőző tárgyalás berekesztését követően jutott a felperes tudomására, így azzal összefüggésben keresetváltoztatásnak helye volt. A másodfokú bíróságnak ezért az ítélete meghozataláig esedékessé vált elmaradt illetményről kellett rendelkeznie, amely összegének meghatározása során figyelembe vette, hogy az alperes 2021. február hónapban – a felperes

által sem vitatottan – illetmény kifizetést teljesített, így az elmaradt illetmény teljes összege a másodfokú ítélet meghozatalának időpontjáig 22 372 788 forint.

[61] Alaptalan az alperesnek az a fellebbezésben kifejtett álláspontja, miszerint az átalány-kártérítés összege eltúlzott. Az Üjt. 43. § (4) bekezdése szerint, ha az ügyész nem kéri vagy a bíróság mellőzi az eredeti munkakörbe való visszahelyezést, az elmaradt illetmény (egyéb járandóság), továbbá a jogviszony jogellenes megszüntetésével összefüggésben felmerült káron felül – az eset összes körülményének, így különösen a jogsértés és következményei súlyának mérlegelésével – a bíróság a munkáltatót az ügyész legalább két-, legfeljebb tizenkét havi illetményének megfelelő összeg megfizetésére kötelezi. Ennek az átalány-kártérítésnek mértékét elsősorban a jogsértés súlyossága határozza meg (hasonlóan: Kúria Mfv.I.10.127/2019/5. szám), amely a perbeli esetben jelentős, mivel az alperes aránytalan fegyelmi büntetésként alkalmazta a hivatalvesztést, lehetőség lett volna az Üjt. 84. § (1) bekezdésében széles körben meghatározott enyhébb büntetés kiszabására is. Ezen túlmenően az átalány- kártérítés iránti igény elbírálása során kiemelkedő jelentősége van a jogsértés súlya mellett a jogellenesen megszüntetett munkaviszony időtartamának is (Kúria Mfv.VIII.10.026/2022/5. szám), amely a felperes esetében hosszabb volt. Figyelembe vette az elsőfokú bíróság – az alperes fellebbezési állításával szemben – azt is, hogy a felperes munkájában hiányosságok is merültek fel, mivel az indokolásában e körben azt rögzítette, hogy a szakmai munkáját illetően túlnyomó részben kifogás nem merült fel {[68] bekezdés 5. sor}, amely azonban kisebb súllyal számít. Nem értékelhető azonban a már kifejtettekre tekintettel a korábbi fegyelmi büntetés, amelynek hatálya alatt a felperes már nem ált. Az alperes fellebbezésében pedig nem támadta, hogy az elsőfokú bíróság mérlegelte a felperes ügyészi szervezetben való ismertségét, a szakmai karrierjének megszakadását is. Mindezek alapján helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság az átalány-kártérítés összegét tíz havi illetménynek megfelelően, annak megváltoztatása nem volt indokolt.

[62] Részben megalapozottan kifogásolta az alperes az elsőfokú ítélet szerinti vagyoni kártérítés összegét. Az Üjt. 43. § (3) bekezdése értelmében a jogviszony jogellenes megszüntetése esetében meg kell téríteni az azzal összefüggésben felmerült kárt. A felperes (város 3 neve)-i kiküldetése miatt lakásbérleti szerződést kötött, amely alapján 1 675 euró összegű egy havi bérleti díjat és ugyanilyen összegű kauciót megfizetett a bérbeadónak. Nem vitatottan a lakhatás megoldása a felperest terhelte, azonban ennek a kártérítési felelősség szempontjából nincs jelentősége. A felperes (város 3 neve)-i kiküldetését a – jogellenes – hivatalvesztés fegyelmi büntetés miatt a legfőbb ügyész visszavonta, ezért nem volt szükséges a bérleti szerződés fenntartására. Miután a bérleti jogviszony a szerződés 3.2. pontja alapján csupán a következő hónapra volt megszüntethető, az első havi bérleti díj visszatérítését nem kérheti, az alperes nem is állította fellebbezésében, hogy azt a felperes visszakapta volna. A kaució ugyanakkor a bérleti jogviszony megszűnésekor 10.14.c) pontja alapján visszajár, így azt a felperes visszakövetelheti a bérbeadótól, arra csupán abban az esetben nincs lehetőség, ha a felperes mint bérlő magatartása tartozást keletkeztet. Ennek kapcsán pedig a felperes nem hivatkozott arra és bizonyította azt a perben, hogy nem vezetett eredményre a kaució visszakövetelése iránti igénye. Az, hogy a felperes elmulasztotta a neki visszajáró kaució visszaigényelni, nem róható az alperes terhére. Az alperes vagyonában tehát kizárólag az első havi bérleti díj összegével megegyező mértékű csökkenés következett be, amely nem történt volna meg a (város 3 neve)-i kiküldetés visszavonásának hiányában. Az alperes állította, hogy egyéb fegyelmi büntetés alkalmazása esetében is visszavonhatta volna a legfőbb ügyész a kiküldetésen való részvételt, azonban semmilyen peradat nem támasztja alá, hogy jelen esetben ilyenre enyhébb fegyelmi büntetés esetében is bizonyossággal sor került volna. Ezért

az egy havi bérleti díj összege miatti kár az alperes jogellenes magatartásával áll okozati összefüggésben, így annak megtérítésére az alperes köteles. Az alperes fellebbezési érvelésével ellentétben nincs olyan jogszabály, amely azt írná elő, hogy pénztartozást kizárólag Magyarország hivatalos pénznemében lehet teljesíteni, önmagában ilyen nem következik a hivatalos pénznem Alaptörvényben való meghatározásából. Ezért az alperes vagyoni kártérítésként 1 675 euró összeget köteles megfizetni a felperesnek.

[63] Alaptalanul kifogásolta ugyanakkor az alperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság által meghatározott sérelemdíj összegét.

Az Üjt. 43. § (3) bekezdésének második mondata értelmében az ügyész sérelemdíjat is igényelhet a szolgálati viszony jogellenes megszüntetésével okozott személyiségi jogsértésért. E jogszabályi rendelkezés alapján – mint ahogyan arra az alperes fellebbezésében helyesen hivatkozott – a sérelemdíj iránti igény alapvető feltétele valamely személyiségi jognak a szolgálati jogviszony megszűnésével összefüggő sérelme (EBH2019.M.1., BH2020. 185.).

[64] A felperes a jóhírnévhez és az emberi méltósághoz fűződő személyiségi jogainak megsértését állította, amelyet az elsőfokú bíróság megállapíthatónak talált, az alperes ugyanakkor fellebbezésében vitatta a személyiségi jogsérelem bekövetkeztét.

[65] A Ptk. 2:45. § (2) bekezdése értelmében a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó és e személyt sértő, valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel. A hírnév valamely személyre vonatkozó, mások által hozzáférhető azon tények, adatok összessége, amelyek alapján az adott személyről a társadalomban kialakul egyfajta értékítélet. Ennek megfelelően a jóhírnév sérelmét elsősorban az olyan közlések eredményezhetik, amelyek akár kifejezetten, akár utalásszerűen, valamely személyre vonatkozó olyan objektíve valótlan tényállítást tartalmaznak, amely alapján az adott személyről korábban kialakult kedvezőbb társadalmi értékítéletet hátrányosan változik meg.

[66] Önmagában az a tény, hogy a felperessel szemben hivatalvesztés fegyelmi büntetést szabtak ki fegyelmi eljárás eredményeként, nem valótlan, mint ahogyan a fegyelmi vétség elkövetésének ténye sem, az jelen peres eljárásban is megállapításra került. Ezt nem érinti, hogy utóbb a kiszabott fegyelmi büntetés nem bizonyult arányosnak, az aránytalan fegyelmi büntetés kiszabása ugyanis nem meríti ki a jóhírnév sérelmének törvényi feltételeit, nem jelent valótlan tény állítását, híresztelését, de önmagában valós tény hamis színben feltüntetését sem. Ezért az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően nem állapítható meg a felperes jóhírnévhez fűződő személyiségi jogának megsértése. Nem volt ezért jelentősége annak, hogy a fegyelmi eljárás eredménye hogyan juthatott nyilvánosságra.

[67] Az elsőfokú bíróság az emberi méltóság sérelmét amiatt állapította meg, hogy a felperes munkája hirtelen szűnt meg, újra fel kell építenie szakmai karrierjét és meg kell teremtenie az életszínvonal biztosításához szükséges jövedelmet, és a jogviszonya megszűnésének módja miatt jogásként való elhelyezkedéskor magyarázkodásra kényszerülhet. E körülmények a felperes magánéletébe való beavatkozást jelentenek, mivel az addig kialakult életvitelét meg kellett változtatnia, szakmai karrierjét újból ki kellett alakítania, amelyekre a hivatalvesztés fegyelmi büntetés hiányában nem került volna sor. A

magánélet nyugalma biztosító jog [Ptk. 2:43. § b) pont] kapcsán a személyek magánéletével és családjával kapcsolatos önkényes, illetéktelen beavatkozások tilalmát kifejező személyiségi jogról van szó, amely beavatkozás általában akkor önkényes, ha az érintett akaratával, szándékával kifejezetten ellentétes, és azt gondosan mérlegelt körülmények sem indokolják. (BDT 2019. 4041.) Az alperes által kiszabott fegyelmi büntetés aránytalan volt, ezáltal önkényesen avatkozott be a felperes magánéletébe. A magánülethez fűződő személyiségi jog is ugyanakkor az emberi méltóságból, mint a személyiségi jogok anyajogából fakad, ezért az azzal összefüggő, konkrét tényállítások által kijelölt személyiségi jogsértés megállapítható volt úgy is, hogy a felperes csupán az emberi méltósághoz fűződő személyiségi joga sérelmét jelölte meg. Ezért a felperes sérelemdíjat e személyiségi jogának megsértése miatt követelhet.

[68] A Ptk. 2:52. § (2) bekezdése értelmében a sérelemdíj fizetésére kötelezés feltételeire – különösen a sérelemdíjra köteles személy meghatározására és a kimentés módjára – a kártérítési felelősség szabályait kell alkalmazni azzal, hogy a sérelemdíjra való jogosultsághoz a jogsértés tényén kívül további hátrány bekövetkeztének bizonyítása nem szükséges. Ugyanezen szakasz (3) bekezdése a sérelemdíj összegszerűségének a meghatározásához az eset összes körülményének figyelembevételét írja elő a bíróságok számára azzal, hogy különösen a sérelmet szenvedett felet ért hátrány és annak súlya, ismétlődő jellege, a felróhatóság mértéke, a jogsértésnek a sértettre és környezetére gyakorolt hatása kap jelentőséget. Lényeges szempont a sérelemdíj összegszerűségének meghatározásakor, hogy a sérelemdíjnak, mint a személyiségi jogsértés egyik lehetséges szankciójának a funkciója kettős: egyrészt kompenzációs szerepet tölt be a személyiségi jogsértés tekintetében, másrészt emellett magánjogi büntetésnek is tekintendő a hasonló jogsértések megelőzésének céljával. Mindezen körülmények együttes figyelembevételével kell az adott esetben a fél javára megítélhető sérelemdíj mértékét meghatározni.

[69] Jelen esetben a személyiségi jogsértést az ügyészi szolgálati jogviszony jogellenes megszüntetése okozta, ezért – az elsőfokú bíróság álláspontjától eltérően – a sérelemdíj összegének meghatározásakor nincs jelentősége, hogy a fegyelmi eljárásban a bizonyítás mennyire volt alapos, mivel az nem befolyásolta a kiszabott büntetés aránytalanságát. Értékelni kell ugyanakkor, hogy a szolgálati viszony megszűnését eredményező legszigorúbb büntetés alaptalan alkalmazása súlyos jogsértés, és annak jelentős a felperesre gyakorolt hátrányos hatása. Az alperes felróhatósága mértéke is magasabb, mivel professzionális jogalkalmazó szerv, így az Üjt. szabályainak betartása kapcsán vele szemben fokozott elvárás érvényesül. Kiemelendő e szempontból az is, hogy 2011. év óta valamely bűncselekménynek az ügyészi kötelezettségszegés miatt bekövetkező elévülése miatt indult fegyelmi eljárásban a felperesével egyező súlyú fegyelmi büntetés kiszabása nem történt, amely saját gyakorlatát az alperesnek ismernie kellett, és a felperes esetében megvalósult további kettő kötelezettségszegés együttesen sem tekinthetők olyan súlyúnak, amely miatt a hivatalvesztés fegyelmi büntetés lett volna indokolt. Ezek és az elsőfokú bíróság által figyelembe vett, az ítélete [87] bekezdése szerinti, az alperes által sem vitatott egyéb körülmények mellett a 2 000 000 forint összegű sérelemdíj arányban áll a felperest ért nem vagyoni jellegű hátránnyal. Ezért a sérelemdíj megfizetésére kötelező rendelkezés megváltoztatása nem volt indokolt.

[70] Az alperes fellebbezésének részbeni eredményessége következtében a felek elsőfokú pernyertességének-pervesztességének aránya ugyanakkor érdemben nem változott, a felperes 98%-ban tekinthető pernyertesnek. Emiatt az elsőfokú bíróság által a felperes javára

megállapított perköltség összegének megváltoztatása nem indokolt, abban az elsőfokú bíróság számítását sem vétett. A felperes és a jogi képviselője között létrejött ügyvédi megbízási szerződésben ugyanis 50 000 forintot az eredetileg illetékes (város 2 neve) Törvényszék előtti tárgyalások esetére határoztak meg, ugyanakkor kizárási ok esetére más bíróságon tartott tárgyalásokra a munkadíjat 60 000 forintban állapították meg, így jelen esetben ez irányadó. A felperesi jogi képviselő pedig – az alperes állításától eltérően – összesen hat tárgyaláson volt jelen, ezért a tárgyalással kapcsolatos munkadíj összesen 360 000 forint, amelyen felül megilleti továbbá a keresetlevél megszerkesztéséért és benyújtásáért a szerződés szerint járó és az alperes által sem vitatott 100 000 forint.

[71] A meg nem fizetett illeték vonatkozásában ugyanakkor értékelni kell a pernyertesség-pervesztesség arányát, amelyre tekintettel a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a felperes 30 000 forint elsőfokú eljárás illeték megfizetésére köteles, míg a további 1 470 000 forint a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam terhén marad.

[72] A kifejtettek alapján az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, megfellebbezett rendelkezéseit a Pp. 383. § (2) bekezdése, míg a meg nem fizetett elsőfokú illeték vonatkozásában ugyanezen szakasz (6) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint részben megváltoztatta, egyebekben pedig helybenhagyta.

[73] Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése részben eredményes volt, a fellebbezés esetében az alperes 2%-ban, míg a csatlakozó fellebbezést illetően a felperes 84%-ban tekinthető pernyertesnek. A felperes ugyanakkor perköltsége felszámítását a Pp. 81. § (1) bekezdésének megfelelően elmulasztotta, míg az alperes pernyertességének arányához igazodó, az általa felszámított útiköltség nem tekinthető a Pp. 80. §-a szerinti szükségképpen felmerült költségnek, mivel nem volt olyan körülmény, amely miatt az ügy ne lett volna a másodfokú eljárásban tárgyaláson kívül elbírálható.

[74] A pernyertesség-pervesztesség fenti aránya alapján a meg nem fizetett fellebbezési eljárás illetékből 50 000 forint, míg a csatlakozó fellebbezési eljárás illetékből 42 193 forint megfizetésére a Pp. 102. § (1) bekezdése alapján a felperes köteles, míg a fellebbezési eljárás

illetékből 2 450 000 forint és a csatlakozó fellebbezési eljárás illetékből 221 511 forint a felperes Itv. 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti személyes illetékmentessége folytán a Pp. 102. § (6) bekezdése értelmében az állam terhén marad.

Szeged, 2022. november 8.

Dr. Szöllősiné dr. Tóth Zsuzsanna s.k.

Dr. Tolna András s.k.

Dr. Kiss Gabriella s.k.

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró